

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 313
Tarih: 17.11.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'nin uygulanan sınır politikalarının yol açtığı düzensiz göç ve insan kaçakçılığının geldiği boyutların tespit edilmesi, Suriye, Irak ve İran sınırı ve deniz kıyılarındaki hak ihlallerinin araştırılması, uluslararası mülteci hukukuna uygun geri göndermeme ilkesini esas alan politikalar geliştirilebilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Suriye'deki iç savaş sonrasında Türkiye'ye büyük bir mülteci akışı olmuştur. Kasım 2015 resmi rakamlara göre kayıtlı 2 milyon 200 bin mülteci bulunmaktadır. Türkiye'nin mülteci sorununa karşı temel yaklaşımı ise, Ortadoğu'daki siyasi çıkarları açısından kullanabileceği bir araç olarak bakmanın ötesine maalesef geçememiştir. Suriye'deki derinleşen savaş Rejim, İŞİD – El Nusra gibi çete örgütlerinin insanların yaşam alanlarını yerle bir etmesi sonucu zulüm gören insanlar Türkiye sınırına akın etmektedir.

Türkiye Hatay'dan Cizre'ye kadar olan Suriye sınırında yasal geçiş imkânı sağlayacak açık kapı politikası uygulamadığı ve sınır kapılarını keyfi ve düzensiz bir şekilde açıp kapattığı için binlerce mülteci yaşam hakları başta olmak üzere pek çok hak ihlallerine maruz kalmıştır. Türkiye son aylarda güvenliği gerekçe göstererek Suriye sınırındaki birçok kapısını kapatmış, uluslararası koruma arayan kişileri ise kaçakçıların insafına bırakmıştır. En son AB ile varılan mutabakatla sınırda var olan tel örgü çekilmesi gibi uygulamaların arttırılması planlanmaktadır. İnsan Hakları İzleme Örgütü 2015 raporuna göre, Türkiye'ye sadece kaçakçılar aracılığıyla girilebildiği belirtilmiştir. Dolayısıyla kadın, erkek, çocuk ve yaşlılar korku içerisinde gece yarısı, etraftan gelen silah sesleriyle dağlık arazilerde uzun yollar kat etmek zorunda kalarak geçiş yapmaya çalışmaktadırlar. Türkiye'nin iddia ettiği gibi sınırın mültecilere resmi olarak kapatılması mülteci akınını engellemediği gibi savaştan dolayı ülkesinden göç etmek zorunda kalan insanları doğrudan insan kaçakçıların ellerine teslim etmek anlamına gelmektedir. Öyle ki sınırdan Türkiye'ye, Türkiye'den de AB ülkelerine geçiş için kaçakçılara ödenen miktarlar ve ödeme yöntemleri dahi alenen bilinir bir haldedir.

AB ile varılan mutabakat ile paralel olarak zaten var olan Suriye'den ve Irak'tan gelen koruma ihtiyacı olanları sınır dışı etme uygulamalarında artış yaşandığı gözlemlenmekte bu da uluslararası mülteci hukukunca tanınan temel bir ilke olan Geri Göndermeme İlkesi'ni ihlal etmektedir. Türkiye, Suriye ve Irak sınırlarından gelen sığınmacıları geri itmektedir. Sınırdan giriş yapmak isteyen ve Türkiye'den Avrupa'ya geçmeye çalışırken yakalanan sığınmacılar sınırdaki güvenlik görevlilerince dövüldüklerini, gözaltına alıp sonra sınır dışı edildiklerini ifade etmektedirler. Dahası, Türkiye sınırını geçmek isteyen çok sayıda insan askeri müdahale sonucu yaşamını yitirmiştir.

2015 yılında 420,000 Suriyeli Yunanistan'a geçmeye çalışmıştır. Botlarla karşı tarafa geçişler insan kaçakçıları tarafından, hiçbir şekilde uygun ve güvenilir koşulların olmadığı yöntemlerle yapılmaktadır. Tanıklar, botlara sahil güvenliğinin silahla ateş ederek korku ve panik yarattıklarını hatta doğrudan kendilerini ya da patlatmak için botu hedef aldıklarını belirtmişlerdir. Hem kara sınırı hem de deniz sınırında savaştan göç etmek zorunda kalmış

insanlar Türkiye'nin ve AB'nin uyguladığı sınır politikası sonucunda daha tehlikeli koşullara itilmektedir.

Uluslararası Koruma ihtiyacı olan sivillere uygulamalar bu kadar katı iken IŞİD – El Nusra gibi çete mensupları istedikleri gibi sınırı aşp Türkiye'ye giriş çıkış yapabilmektedirler. Suruç ve Ankara katliamları başta olmak üzere birçok şiddet olayının failleri Suriye'den Türkiye'ye giren çete elemanları olduğu, yüklü miktarda patlayıcı madde ve silahı sınırdan rahatlıkla geçirdikleri bilinmektedir. Ulusal ve uluslararası basına da yansıdığı üzere yabancı savaşçıların Suriye ve Irak'taki çetelere katılmak için Türkiye'yi rahatlıkla kullanabildikleri bilinmektedir. Türkiye çetelere yönelik tedbirler almak yerine sığınmacıların Türkiye'ye girişlerini engelleyecek önlemler almaktadır.

Türkiye'nin savaşı destekleyen dış politikasının bir an önce değiştirerek göç etmek zorunda kalmış insanların sorunlarını çözmeyi hedeflemelidir. Bu nedenle Türkiye'nin uygulanan sınır politikalarının yol açtığı düzensiz göç ve insan kaçakçılığının geldiği boyutların tespit edilmesi, Suriye, Irak ve İran sınırı ve deniz kıyılarındaki hak ihlallerinin araştırılması, uluslararası mülteci hukukuna uygun geri göndermeme ilkesini esas alan politikalar geliştirilebilmesi için bir araştırma komisyonu kurulmasını önermekteyiz.